

BÁO CÁO THẨM TRA

Kết quả thực hiện dự toán thu, chi ngân sách 6 tháng đầu năm và nhiệm vụ trọng tâm, giải pháp 6 tháng cuối năm 2022

(Ban Kinh tế - Ngân sách trình HĐND Thành phố khóa XVII, kỳ họp thứ 7)

Kính gửi: Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội

Thực hiện quy định của Luật và phân công của Thường trực HĐND Thành phố, Ban Kinh tế - Ngân sách đã tổ chức thẩm tra báo cáo số 203/BC-UBND ngày 20/6/2022 của UBND Thành phố về thực hiện dự toán thu, chi ngân sách 6 tháng đầu năm và nhiệm vụ, giải pháp 6 tháng cuối năm 2022. Ban Kinh tế - Ngân sách báo cáo HĐND ý kiến thẩm tra như sau:

1. Về đánh giá lại kết quả thực hiện thu, chi ngân sách năm 2021

Tại kỳ họp thứ 3 HĐND Thành phố khóa XVI (tháng 12/2021), UBND Thành phố đã báo cáo HĐND Thành phố khả năng thực hiện dự toán thu, chi ngân sách năm 2021 với tổng thu NSNN trên địa bàn là 255.089 tỷ đồng và tổng chi ngân sách địa phương là 84.774 tỷ đồng. Đến nay, kết quả đánh giá cho thấy tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn thực hiện 321.510 tỷ đồng đạt 136,5% dự toán Trung ương giao và đạt 127,9% dự toán HĐND Thành phố giao, tăng 26% (tương đương 66.421 tỷ đồng) so với số ước thực hiện đã báo cáo HĐND Thành phố, tăng 11,8 % so với thực hiện năm 2020 (chủ yếu do tăng các khoản thu của NSTW hạch toán ghi thu cho Thành phố như: thu cổ tức, lợi nhuận sau thuế NSTW hưởng 100%,...). Tổng chi ngân sách địa phương thực hiện 83.508 tỷ đồng, đạt 85,9% dự toán Trung ương giao và đạt 76,9% dự toán HĐND Thành phố giao đầu năm (đạt 86,0% so với dự toán Trung ương sau điều chỉnh và 87,3% dự toán Thành phố giao sau điều chỉnh), giảm 1,5% (tương đương 1.266 tỷ đồng) so với số ước thực hiện đã báo cáo HĐND Thành phố tại kỳ họp cuối năm 2021, trong đó do chi đầu tư phát triển thực hiện giảm 5,8% (tương ứng 2.249 tỷ đồng) so với số ước và chi thường xuyên tăng 3,1% (tương ứng 1.420 tỷ đồng) so với số ước thực hiện.

Số liệu đánh giá đã khẳng định những kết quả đáng ghi nhận từ sự cố gắng của các cấp, các ngành và quyết liệt của UBND Thành phố trong việc chỉ đạo điều hành thu, chi ngân sách; ngành thuế đã tập trung quyết liệt triển khai các giải pháp đồng bộ trong công tác quản lý, khai thác tăng thu, đôn đốc thu hồi nợ đọng thuế; tập trung, tích cực triển khai các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, người nộp thuế; tiếp tục cải cách hành chính, tạo môi trường kinh doanh

thuận lợi để thúc đẩy hoạt động sản xuất kinh doanh. Nhờ đó, thu ngân sách nhà nước trên địa bàn Thành phố vẫn đạt được những kết quả tích cực trong bối cảnh dịch bệnh Covid-19 còn diễn biến phức tạp. Tuy nhiên, thu tiền sử dụng đất đạt thấp (giảm 2.047 tỷ đồng so với số ước thu đã báo cáo) do ảnh hưởng dịch Covid-19 và chính sách giãn cách xã hội đã ảnh hưởng đến công tác đấu giá đất nên thu NSNN không đạt được kế hoạch. Đặc biệt, chi đầu tư phát triển đạt thấp hơn so với số ước tính đã báo cáo là nội dung cần được lưu ý, đề nghị UBND Thành phố cần đánh giá kỹ hơn nguyên nhân của tình trạng này, nhất là trong chi đầu tư xây dựng cơ bản (so với số ước thực hiện đã báo cáo) để có các giải pháp đủ mạnh để khắc phục việc chậm giải ngân nguồn vốn này trong thời gian tới.

2. Về kết quả thực hiện dự toán thu, chi ngân sách 6 tháng đầu năm 2022

Thành phố thực hiện nhiệm vụ 6 tháng đầu năm 2022 trong bối cảnh đại dịch Covid – 19 tiếp tục có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường; đây cũng là năm đầu tiên triển khai nhiều quy định mới và quan trọng của Trung ương và Thành phố như phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách, điều chỉnh định mức phân bổ ngân sách và tỷ lệ phần trăm phân chia các khoản thu giữa các cấp ngân sách của năm đầu thời kỳ ổn định ngân sách mới... Báo cáo của UBND Thành phố đã đánh giá khá toàn diện, đầy đủ về kết quả thực hiện thu, chi ngân sách 6 tháng đầu năm theo Nghị quyết của HĐND Thành phố.

Ban Kinh tế - Ngân sách cơ bản thống nhất với nhận định đánh giá của UBND Thành phố về việc phân bổ và giao dự toán thu chi ngân sách năm 2022 đã cơ bản đảm bảo tiến độ và chất lượng. Việc có 13 huyện giao dự toán thu cao hơn mức Thành phố giao thể hiện quyết tâm cao hơn của các địa phương trong thực hiện nhiệm vụ thu ngân sách. Tuy nhiên, một số quận, huyện xây dựng dự toán thu chưa thực sự sát với khả năng thu; một số khoản dự toán chi chưa đảm bảo theo quy định (như việc trích lập dự phòng ngân sách, trích 10% tiết kiệm chi thường xuyên) đã được Thành phố nhắc nhở, chỉnh đốn. Ban đề nghị UBND Thành phố tiếp tục chỉ đạo và tăng cường công tác kiểm tra, hướng dẫn các quận, huyện nâng cao chất lượng công tác lập và quyết định dự toán, công tác quản lý NSNN.

Ban Kinh tế - Ngân sách đánh giá cao các kết quả đạt được của Thành phố trong thực hiện nhiệm vụ thu – chi ngân sách cũng như các biện pháp điều hành ngân sách linh hoạt, quyết liệt của UBND Thành phố trong những tháng đầu năm 2022 để đảm bảo cân đối ngân sách, kịp thời đáp ứng kinh phí cho các hoạt động phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, các nhiệm vụ chính trị của Thủ đô, đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn và đặc biệt là công tác phòng chống dịch.

Ban thống nhất nhận định: trong bối cảnh đại dịch Covid-19 tiếp tục bùng phát mạnh và lan rộng, đặc biệt là trong những tháng đầu năm, cùng với việc chỉ đạo chủ động đối phó, kiểm soát tốt dịch bệnh, UBND Thành phố đã quyết liệt, tích cực triển khai các giải pháp tăng cường tháo gỡ khó khăn cho hoạt động sản

xuất kinh doanh và các giải pháp nhằm phục hồi, phát triển kinh tế. Nhờ đó, thu ngân sách trên địa bàn Thành phố 6 tháng đầu năm đạt được kết quả khả quan. Tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn 6 tháng đầu năm 2022 ước đạt 56,8% dự toán đã được HĐND Thành phố quyết nghị (đặc biệt là thu từ hoạt động sản xuất, kinh doanh có mức tăng trưởng cao, ước đạt 59,7% dự toán, bằng 124,2% so với cùng kỳ). Điều này, cho thấy sự nỗ lực, quyết tâm của Thành phố trong việc phân bổ hoàn thành toàn diện và vượt mức dự toán được giao.

Tuy nhiên, vẫn còn một số khoản thu nội địa đạt thấp, trong đó có các khoản thu từ nhà, đất (đạt 37,4% dự toán, trong đó thu tiền sử dụng đất đạt 34,3% dự toán, bằng 75,8% so với cùng kỳ),... Điều này đặt ra thách thức lớn đối với mục tiêu hoàn thành dự toán pháp lệnh những tháng cuối năm của Thành phố, đặc biệt là việc cần tiếp tục quan tâm và tập trung cho các biện pháp tháo gỡ vướng mắc trong việc xác định giá đất, nghĩa vụ tài chính đất đai, giao đất, cho thuê đất, đấu giá quyền sử dụng đất.

Chi ngân sách địa phương 6 tháng đầu năm 2022 ước đạt 31,2% dự toán năm và bằng 111,4% so với cùng kỳ. Trong đó, chi thường xuyên đạt 42,8% dự toán và có mức tăng 16,2% so với cùng kỳ năm trước do các hoạt động của đời sống kinh tế - xã hội đã dần quay trở lại trạng thái bình thường từ quý II. Ban Kinh tế - Ngân sách đánh giá cao việc UBND Thành phố đã chỉ đạo các sở, ngành, quận, huyện, thị xã thực hiện đồng bộ, quyết liệt các biện pháp quản lý, điều hành chi ngân sách các cấp bám sát dự toán được HĐND giao, đảm bảo chặt chẽ, tiết kiệm, đáp ứng kịp thời kinh phí cho công tác phòng, chống dịch và hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch Covid-19; chăm lo, tri ân đối với các lực lượng tham gia công tác phòng, chống dịch Covid-19; phục vụ công tác chuẩn bị, tổ chức Sea Games 31;... Tuy nhiên, có một số khoản chi thường xuyên đạt thấp dưới mức bình quân chung như chi khoa học và công nghệ đạt 24,2% dự toán năm; chi phát thanh, truyền hình đạt 24,2% dự toán; chi các hoạt động kinh tế đạt 36,7% dự toán năm.

Mặc dù không phải thực hiện các biện pháp giãn cách xã hội gắt gao như cùng thời gian của năm 2021 nhưng chi đầu tư đầu tư phát triển chỉ đạt 20,0% dự toán (bằng tỷ lệ cùng kỳ năm trước) là rất thấp, trong đó: chi đầu tư XD CB là 9.284 tỷ đồng, đạt 18,9% dự toán. Trung ương và Thành phố đã có nhiều biện pháp, chỉ đạo để đẩy nhanh tiến độ thực hiện và giải ngân vốn đầu tư công của Thành phố, tuy nhiên, tình trạng giải ngân vốn đầu tư công chậm và đạt thấp so với kế hoạch vẫn tái diễn qua các năm. Do vậy, vấn đề này cần được quan tâm làm rõ vướng mắc, nguyên nhân sâu xa để có giải pháp cụ thể nhằm giải quyết tận gốc của vấn đề, đảm bảo sử dụng hiệu quả nguồn vốn ngân sách, góp phần tạo động lực cho tăng trưởng kinh tế của Thành phố.

Ban thống nhất với các nội dung nhận định về tồn tại, hạn chế và các nguyên nhân của các tồn tại hạn chế trong thực hiện dự toán ngân sách 6 tháng đầu năm đã được UBND nêu trong báo cáo. Ban Kinh tế - Ngân sách đề nghị có giải pháp khắc phục hiệu quả ngay trong điều hành ngân sách 6 tháng cuối năm, đặc biệt là đối với các tồn tại hạn chế xuất phát từ nguyên nhân chủ quan của đơn vị được giao nhiệm vụ.

Ban đề nghị UBND Thành phố báo cáo cụ thể hơn kết quả công tác thanh tra, kiểm tra để phát hiện những lĩnh vực có dấu hiệu thất thu, thu chưa đúng, chưa đủ vào ngân sách nhà nước như các nguồn thu từ hoạt động cho, biếu tặng tài sản, chuyển nhượng dự án, bất động sản...; kết quả việc rà soát các nguồn thu ngân sách phát sinh mới như trong lĩnh vực thương mại điện tử thời gian qua.

3. Nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu thực hiện dự toán thu, chi ngân sách 6 tháng cuối năm 2022

Bên cạnh việc tiếp tục thực hiện có hiệu quả các nhóm giải pháp điều hành ngân sách cả năm 2022 đã được xác định từ đầu năm và các nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu 6 tháng cuối năm 2022 đã được UBND Thành phố đề cập, Ban nhấn mạnh và bổ sung một số giải pháp sau:

(1). Chú trọng nuôi dưỡng nguồn thu thông qua việc thực hiện nghiêm túc với tinh thần cải cách thủ tục hành chính cao nhất các chính sách ưu đãi, giãn thu theo quy định của Chính phủ để giúp doanh nghiệp, người nộp thuế vượt qua khó khăn do ảnh hưởng của đại dịch kéo dài, duy trì ổn định, mở rộng và phát triển sản xuất kinh doanh.

Tập trung tháo gỡ vướng mắc để thúc đẩy các khoản thu từ đất (là các khoản thu có tỷ trọng lớn trong dự toán thu của ngân sách địa phương), trong đó quan tâm việc đẩy nhanh chuẩn bị thủ tục đầu tư và thực hiện các dự án chuẩn bị hạ tầng cho đấu giá, việc giao nhiệm vụ đấu thầu và tổ chức đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư dự án có sử dụng đất không đủ điều kiện đấu giá, đẩy nhanh tiến độ xác định giá đất đối với các thửa đất đã đủ điều kiện giao/ cho thuê. Tích cực thực hiện các giải pháp đã đề ra từ đầu năm và các giải pháp đảm bảo thu đúng, thu đủ, thu kịp thời vào ngân sách nêu trong báo cáo. Đồng thời, bên cạnh việc xử lý nghiêm các trường hợp chây ỳ, vi phạm, trốn thuế... cần có biện pháp động viên đối với các tổ chức, cá nhân thực hiện đầy đủ, kịp thời nghĩa vụ tài chính với nhà nước.

(2) Quản lý chặt chẽ chi ngân sách, tiếp tục có phương án điều hành ngân sách chủ động, linh hoạt, đảm bảo đủ nguồn và kịp thời bố trí dự toán cho các khoản chi đầu tư, chi thường xuyên cấp thiết và dự phòng cho việc phòng chống dịch bệnh, thiên tai.

(3) Đẩy mạnh phân cấp, uỷ quyền trong quản lý nhà nước theo tinh thần chỉ đạo của Chính phủ; tập trung tháo gỡ khó khăn, vướng mắc về cơ chế, chính

sách, pháp luật cho doanh nghiệp, tạo điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp phát triển ổn định, vững chắc, phục hồi hoạt động sản xuất kinh doanh sau thời gian chịu ảnh hưởng nặng nề của đại dịch Covid-19 theo Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội đã được Trung ương và Thành phố thông qua.

(4) Tiếp tục nghiên cứu, triển khai có hiệu quả các cơ chế, chính sách tài chính – ngân sách đặc thù đã được Trung ương cho phép và kịp thời đề xuất, kiến nghị với cấp có thẩm quyền để tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc phát sinh trong quá trình thực hiện. Tập trung cho công tác xây dựng dự toán ngân sách năm 2023 đảm bảo chất lượng.

(5) Tập trung đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án đầu tư XD CB, chỉ đạo công tác thanh quyết toán kịp thời, đúng thời gian quy định; kiểm tra giám sát chặt chẽ việc sử dụng các khoản tạm ứng trong đầu tư. Kiên quyết xử lý các đơn vị chưa giải ngân theo quy định, điều chỉnh vốn tập trung cho công trình đã hoàn thành và có khả năng hoàn thành trong năm 2022 cần bổ sung vốn.

4. Về các nội dung cụ thể xin ý kiến HĐND Thành phố

Ban Kinh tế - Ngân sách cơ bản thống nhất với các nội dung UBND Thành phố trình xin ý kiến HĐND Thành phố về: bố trí kinh phí chi hành chính cho một số đối tượng lao động hợp đồng làm các công việc thừa hành; cho phép ngân sách quận được sử dụng nguồn cải cách tiền lương còn dư để bố trí chi đầu tư phát triển, về cấp lại một phần tiền thuê đất nộp 1 lần cho 2 quận Hà Đông và Long Biên (theo định mức tối đa đã được HĐND Thành phố quyết nghị); điều chỉnh một số khoản dự toán chi thường xuyên ngân sách cấp Thành phố để phù hợp với yêu cầu thực tế.

Đối với việc đảm bảo kinh phí để thực hiện thanh toán, quyết toán khối lượng duy tu, duy trì một số lĩnh vực hạ tầng kỹ thuật từ ngày 01/01/2022 đến khi hoàn thành bàn giao cho UBND các quận, huyện thị xã theo phân cấp tại Quyết định số 14/2021/QĐ-UBND ngày 06/9/2021 của UBND Thành phố, Ban thống nhất với đề xuất của UBND Thành phố nhưng cho rằng, để xảy ra tồn tại này có phần trách nhiệm của UBND Thành phố trong việc chỉ đạo đôn đốc các sở ngành, địa phương liên quan khi triển khai các quy định mới sau phân cấp. Đề nghị UBND Thành phố làm rõ trách nhiệm của các đơn vị thực hiện không kịp thời các nhiệm vụ bàn giao – tiếp nhận khi thực hiện các quy định mới về phân cấp quản lý ban hành kèm theo Quyết định số 14/2021/QĐ-UBND ngày 06/9/2021 của UBND Thành phố và chỉ đạo rút kinh nghiệm trong xác định thời điểm bàn giao giữa các cấp quản lý cần đảm bảo sự chủ động cho việc xác nhận khối lượng chuyển tiếp và phù hợp với công tác xây dựng dự toán ngân sách hàng năm của các cấp dự toán đúng quy định pháp luật liên quan.

Đối với nội dung UBND Thành phố đề xuất phân bổ một số khoản dự toán chi thường xuyên ngân sách Thành phố hỗ trợ cho ngân sách cấp huyện: Ban cho

rằng các nguyên tắc, cơ chế hỗ trợ các huyện khó khăn giải quyết các vấn đề dân sinh bức xúc, hỗ trợ các huyện để sửa chữa các công trình thủy lợi nhận bàn giao từ Thành phố là hợp lý. Tuy nhiên, Ban đề nghị UBND Thành phố khi quyết định phân bổ cần có thuyết minh cụ thể và danh mục chi tiết các nội dung hỗ trợ đảm bảo việc sử dụng nguồn kinh phí này đúng mục tiêu của Thành phố. Đối với khoản kinh phí hỗ trợ các huyện thực hiện Đề án lên quận: Ban thống nhất với đề xuất của UBND Thành phố và đề nghị UBND Thành phố khi quyết định phân bổ cần đảm bảo nội dung hỗ trợ phù hợp với mục tiêu hoàn thiện tiêu chí lên quận của các địa phương, đúng với tính chất của việc hỗ trợ có mục tiêu theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước. Đồng thời, Ban đề nghị quan tâm cơ chế kiểm tra, giám sát đối với các huyện sử dụng khoản kinh phí được ngân sách cấp Thành phố hỗ trợ đảm bảo đúng quy định.

III. Về dự thảo Nghị quyết

Nội dung dự thảo nghị quyết Ban thống nhất với nhiệm vụ, giải pháp trong báo cáo của UBND Thành phố.

Ban Kinh tế - Ngân sách đề nghị UBND Thành phố bổ sung một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm Ban nêu ở trên (nếu được HĐND chấp thuận) và theo ý kiến thảo luận của đại biểu HĐND Thành phố tại kỳ họp.

Trên cơ sở giải trình, tiếp thu của UBND Thành phố, đề nghị HĐND Thành phố thông qua Nghị quyết và giao UBND Thành phố tổ chức triển khai thực hiện theo quy định.

Ban Kinh tế - Ngân sách kính trình HĐND Thành phố./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Thành ủy (để b/c);
- Thường trực HĐND Thành phố (để b/c);
- UBND Thành phố;
- Các VP: Đoàn ĐBQH & HĐND, UBND Thành phố;
- Các sở: TC, KH&ĐT, Cục Thuế, KBNN;
- Lưu: VT, KTNS.

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN

Hồ Văn Nga